

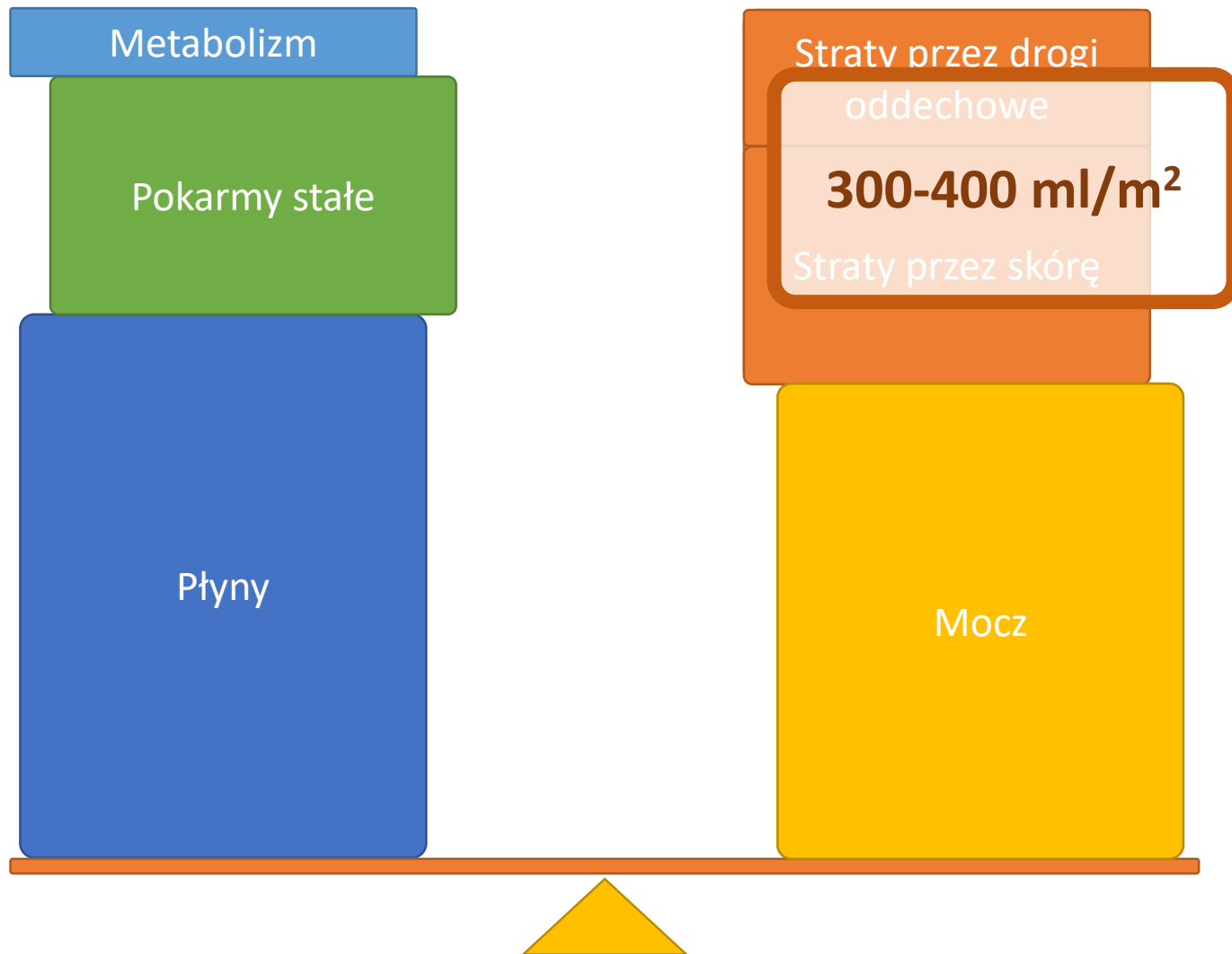
Płynoterapia u dzieci

Magdalena Okarska-Napierata

Dlaczego pijemy wodę?

Ponieważ ją tracimy...

Bilans płynów

Płynoterapia

```
graph TD; A[Płynoterapia] --- B[Podstawowe zapotrzebowanie]; A --- C[Uzupełnianie strat]; style B fill:#add8e6,stroke:#000,stroke-width:2px; style C fill:#fff,stroke:#000,stroke-width:1px;
```

Podstawowe
zapotrzebowanie

Uzupełnianie
strat

Podstawowe zapotrzebowanie

	Podstawowe zapotrzebowanie/ 24 h	Maintenance needs/ h
< 10 kg	100 ml/kg	4 ml/kg
10 – 20 kg	1000 ml + 50 ml/(kg > 10 kg)	40 ml + 2 ml/(kg > 10 kg)
> 20 kg	1500 ml + 20 ml/(kg > 20 kg) Maks. 2400 ml/24 h	60 ml + 1 ml/(kg > 20 kg) Maks. 100 ml/h

Holliday MA, Segar WE. The maintenance need for water in parenteral fluid therapy. Pediatrics 1957; 19:823-32

Podstawowe zapotrzebowanie - noworodki

Wiek [dni]	Podstawowe zapotrzebowanie/ 24 h
1	50 – 60 ml/kg
2	70 – 80 ml/kg
3	80 – 100 ml/kg
4	100 – 120 ml/kg
5 - 28	120 – 150 ml/kg

Podstawowe zapotrzebowanie

- Alternatywna metoda:

300-400 ml/m² + diureza

- Szczególnie przydatna u chorych otyłych oraz z niewydolnością nerek

Jaki płyn wybrać?

- Podstawowe zapotrzebowanie u dzieci i młodych dorosłych – **izotoniczny krystaloid**, ze stężeniem sodu w zakresie 131 – 154 mmol/l
- Podstawowe zapotrzebowanie u noworodków – **izotoniczny krystaloid**, ze stężeniem sodu w zakresie 131 – 154 mmol/l **z dodatkiem 5-10% glukozy**

Płyny zbilansowane

- Różnica między stężeniami silnych kationów i anionów (SID) zbliżona do osoczowej (ok. 40 mmol/l)
- Niższa śmiertelność, rzadziej ostre uszkodzenie nerek, krótszy czas podawania leków wazoaktywnych
- **Mleczan Ringera, roztwór Hartmanna, Optilyte, Sterofundin**

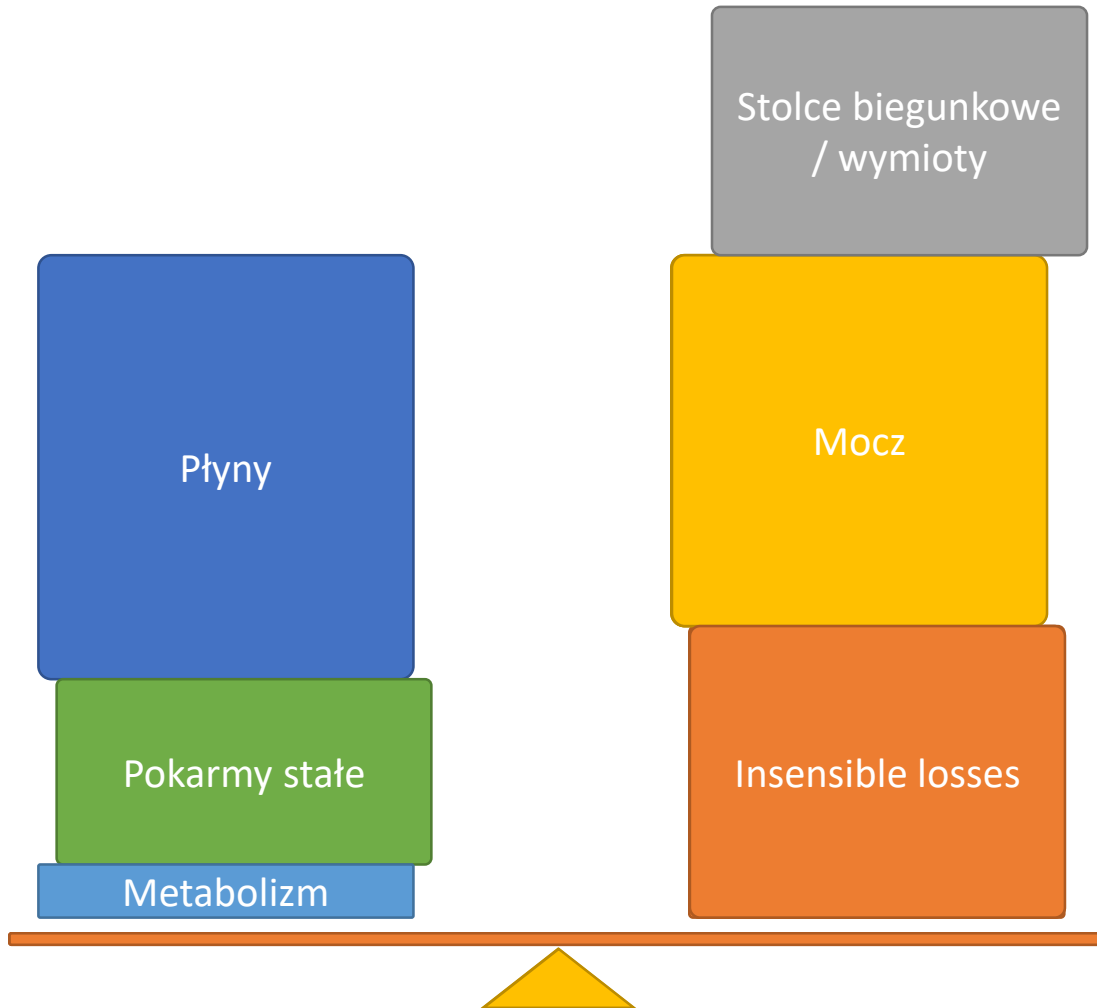
Płynoterapia

```
graph TD; A[Płynoterapia] --- B[Podstawowe zapotrzebowanie]; A --- C[Uzupełnianie strat]; style C fill:#add8e6,stroke:#333,stroke-width:2px
```

Podstawowe
zapotrzebowanie

Uzupełnianie
strat

Odwodnienie

Dzieci są **bardziej narażone na hipowolemię:**

- Częściej chorują na nieżyt żołądkowo-jelitowy
- Większy stosunek powierzchni do masy ciała
- Zależność od opiekunów

Jakie są objawy
odwodnienia?

Bez odwodnienia	Odwodnienie	Wstrząs hipowolemiczny
Zachowany prawidłowy kontakt	Zaburzenia zachowania (drażliwość / apatia) 	Zaburzenia świadomości
Dobry stan ogólny	Stan ogólny zły lub pogarszający się 	-
Oczy prawidłowe	Zapadnięte gałki oczne 	-
Błony śluzowe wilgotne	Błony śluzowe suche (z wyłączeniem chorych oddychających przez usta)	-
Prawidłowe RR	Prawidłowe RR	Spadek RR
Prawidłowy tor oddychania	Tachypnoe 	Tachypnoe
Prawidłowy powrót włośniczkowy	Prawidłowy powrót włośniczkowy	Wydłużony powrót włośniczkowy
Prawidłowe HR	Tachykardia 	Tachykardia
Prawidłowe tętno	Prawidłowe tętno	Tętni nitkowate
Prawidłowe napięcie skóry	Obniżone napięcie skóry 	Obniżone napięcie skóry
Diureza zachowana	Diureza obniżona	-
Prawidłowy kolor skóry	Prawidłowy kolor skóry	Skóra blada / marmurkowana
Ciepłe dłonie i stopy	Ciepłe dłonie i stopy	Zimne dłonie i stopy

CDS – clinical dehydration scale

	Stan ogólny	Oczy	Łzy	Błony śluzowe
0	Dobry	prawidłowe	Prawidłowej objętości	Wilgotne
1	Dziecko spragnione, drażliwe / apatyczne, ale reaguje złością na badanie	Nieco zapadnięte	Obniżonej objętości	Klejące
2	Apatia, hipotonia, zimna / wilgotna skóra, ± śpiączka	Znacznie zapadnięte	Nieobecne	Suche

0 – bez odwodnienia

1-4 – łagodne odwodnienie

5-8 – umiarkowane lub ciężkie odwodnienie

ORT – Oral rehydration therapy

- Metoda preferowana
- DPN – doustny płyn nawadniający (50-60 mmol/l Na⁺)

50-100 ml/kg przez 4 godziny

- Potem podstawowe zapotrzebowanie plus straty bieżące

Straty bieżące (wymioty i luźne stolce)

WHO	CDC
50-100 ml u dzieci do 2 rż.	60-120 ml u dzieci do 10 kg
100-200 ml u dzieci 2-10 l.	120-240 ml u dzieci > 10 kg

Płynoterapia dożylna

Wskazania:

- Wstrząs
- Odwodnienie z zaburzeniami świadomości lub ciężką kwasicą
- Pogłębianie się odwodnienia lub brak poprawy pomimo adekwatnego nawadniania enteralnego
- Uporczywe wymioty
- Ostry brzuch

Resuscytacja płynowa

20 ml/kg

0,9% NaCl

10 min

Resuscytacja płynowa

- **Dzieci i młodzi dorośli** – krystaloid bez zawartości glukozy, **ze stężeniem sodu 131–154 mmol/l, w bolusie 20 ml/kg przez < 10 min**
- Należy uwzględnić dodatkowe obciążenia (np. chorobę serca i nerek), przy których mniejsze objętości płynów mogą być wskazane

Resuscytacja płynowa

- **Donoszone noworodki** – kystaloid bez zawartości glukozy, ze stężeniem sodu **131–154 mmol/l**, w bolusie **10–20 ml/kg** przez **< 10 min**

Resuscytacja płynowa

- Po podaniu bolusa konieczna **ponowna ocena stanu nawodnienia** i decyzja odnośnie dalszej płynoterapii
- **Przy braku skuteczności płynoterapii w objętości 40-60 ml/kg, konieczna pomoc lekarza OIT**

Uzupełnianie strat

- **20 ml/kg przez 2-4 godziny,**
następnie podaż adekwatna do podstawowego zapotrzebowania z uwzględnieniem bieżących strat
- Po uzyskaniu diurezy i przy znanych stężeniach elektrolitów w surowicy, do płynu należy dodać KCl w stężeniu 20 mEq/L
- **1 ml 15% KCl na 100 ml płynu**

Monitorowanie

- Badania laboratoryjne:
  - Morfologia krwi
  - Mocznik, kreatynina
  - Jonogram (Na, K, Cl)
  - Glukoza
- Masa ciała
- HR, RR, częstość oddechów, saturacja
- Bilans płynów

Miłej nauki 😊